

[Aksel Møller.]

Nu kunne man naturligvis sige, at dette argument lider af den fejl, at nationalbudgettets kommentarer vedrører kalenderåret 1949, og at denne frigivelse egentlig først finder sted pr. 1. januar 1950 og derfor snarere belyser, hvad der sker i pengepolitisk henseende her i landet i løbet af 1950. Denne tankegang vil jeg også gerne have lov til at gå ind på. Hvad sker der da i løbet af 1950? Der sker efter min mening ikke det, at der bliver et hårdere træk på likviditeten i samfundet. Den højtærede minister ventede, at handelsomsætningen med udlandet skulle forøge kravene til likviditeten. Det tør jeg ikke bestride, at den højtærede minister kan have ret i. Men det er og bliver nu kun en enkelt post på regnskabet. Hvis den højtærede minister ville beskæftige sig også med statsfinansernes situation, ville han vel for det første se, at der næppe er nogen grund til at tro, at der finder nogen pengeopsugning sted over indeværende års statsregnskab; i alt fald må man forvente, at det ikke er regeringens mening, at der skal finde en sådan sted over det kommende år, al den stund ministerens kollega, den højtærede finansminister, forleden dag fra denne talerstol erklærede, at han regnede med, at det ikke var nødvendigt at forhøje skatterne i landet.

Altså kan vi ikke vente, at der over den almindelige skatteudskrivning i landet eller over besparelser på statsregnskabet kan opnås en egentlig overbalancering. Til gengæld kan vi vide — og ved vi —, at der vil finde en betydelig udpumpning af pengemidler sted i samfundet over statskassen. Hvis den højtærede minister vil beskæftige sig med spalterne 687 og 695 i finanslovsforslaget for 1950—51, vil han se, at der forfalder statsgældsbeviser og spareobligationer til et nettobeløb på 115 mill. kr. Han vil se, at 2½ pct.—2¼ pct. 5-årige statsobligationer forfalder med 115 mill. kr., han vil se, at de 3 pct.—2¾ pct. 10-årige statslånsbeviser forfalder med 127 mill. kr. Det vil sige, at alene på disse tre poster frigives der penge, som har været bundet af staten gennem særlige lånetransaktioner, dengang vi endnu førte pengepolitik her i Danmark, til et samlet beløb på 357 mill. kr. Føj så hertil, at afdragene på den indenlandske gæld udgør 38 mill. kr., på den udenlandske gæld 32 mill. kr., og vi når da til det resultat, at 427 mill. kr. bliver statskassens bidrag næste år til en forøgelse af likviditeten i det danske samfund.

Og så har jeg endda ikke taget det hele med. Jeg kunne tillade mig at spørge den

højtærede handelsminister om, hvor store de byggelån er, som man venter skal komme til udbetaling over statskassen i 1950. Tager jeg helt fejl, hvis jeg gætter på et beløb af 200 mill. kr.? Hvis det byggeprogram, som man forestiller sig, skal holde, er det snarere i underkanten end i overkanten. Det vil altså sige, at 657 mill. kr. bliver det offentlige bidrag til en forøgelse af pengemængden i landet. Jeg må have lov til at sige, at virkningen heraf vil være, at vi kommer til at flyde i penge i Danmark til næste år, med mindre regeringen vil foretage sig noget.

Det viser sig nu, at regeringen ikke vil foretage sig noget. Det svar, jeg fik af den højtærede handelsminister i dag, tyder på, at jeg ikke kan vente, at der fra regeringens side vil blive gjort noget som helst for at modvirke en likviditetsforøgelse i samfundet. Jeg kunne forstå, at diskussionen mellem os skulle føres sådan, som den højtærede handelsminister angav i dag, hvis det, vi kom og forlangte af regeringen, var, at den skulle formindske likviditeten i samfundet, at den skulle sætte foranstaltninger i gang i dette øjeblik, der bragte vandstanden i pengemængden til at falde. Men det er jo ikke det, vi gør. Vi kommer og beder om, at man vil bevare status quo. Vi siger, at devalueringen foreløbig ikke har udløst sine virkninger. Vi peger på, at devalueringens virkninger er, at den holder den økonomiske virksomhed på et højere stadi, end tilfældet ville være, om man ikke havde devalueret, og vi siger til regeringen i dag, som vi har sagt tidligere: ja, men så vent dog og se virkningerne af devalueringen, før man yderligere foretager en udvidelse, en villet, en bevidst inflatorisk påvirkning af det økonomiske liv i vort samfund.

Vi kan naturligvis ikke afgøre, hvad dette skal ende med. Jeg er overbevist om, at et flertal i det høje ting vil slutte sig til regeringens synspunkter, men der kommer en anden gang, hvor vi kommer til at drøfte den politik, som følges i disse år, nemlig når vi kommer til at stå ansigt til ansigt med virkningerne af denne politik. Jeg håber for den høje regering, at dette øjeblik kan udskydes længst muligt, men jeg føler mig aldeles overbevist om, at regnskabet dag kommer. De økonomiske vilkår, hvorunder det danske samfund lever i dag, må ganske utvivlsomt før eller siden føre til et sammenbrud, et sammenbrud i alt fald i det øjeblik, da Marshallmillionerne, gavemillionerne, lånemulighederne ikke længere står til nogen regerings disposition.

Og hvad har man så gjort i disse år? På hvilken måde har man forvaltet de talenter,